

Rzeszów, dnia 17 marca 2020 r.

Prof. dr hab. Elżbieta Ura
Instytut Nauk Prawnych
Uniwersytet Rzeszowski

Recenzja
w postępowaniu habilitacyjnym Pana dr Mariusza Szyrskiego

W związku z powołaniem mnie przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w skład komisji w postępowaniu habilitacyjnym Pana dr Mariusza Szyrskiego i wyznaczeniem funkcji recenzenta, poniżej przedstawiam recenzję zawierającą ocenę osiągnięcia naukowego i istotnej aktywności naukowej Habilitanta, przygotowaną na podst. art.16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz.1789), która ma zastosowanie w niniejszym postępowaniu na mocy art.179 ustawy z 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz dokumentów przygotowanych w oparciu o przepisy rozporządzenia MNiSW z 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora. Kandydat reprezentuje dziedzinę: nauki społeczne, dyscyplina: nauki prawne.

I. Informacje ogólne

Pan dr Mariusz Szyrski ukończył w 2008 r. studia magisterskie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Pracę magisterską napisał pt.: „Ustrój m.st. Warszawy w świetle ustawy z dnia 15 marca 2002 roku”. W dniu 25 czerwca 2013 r. uzyskał stopień doktora nauk prawnych w dyscyplinie: prawo nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Praca doktorska pt.: „Kierownictwo w samorządzie terytorialnym - analiza administracyjnoprawna” napisana została pod kierunkiem naukowym prof. Ireny Lipowicz. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli profesorowie: Wojciech Góralczyk i Zbigniew Cieślak.

Od 1 października 2008 r. został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji UKSW, a od 1 lutego 2014 r. – na stanowisku adiunkta w tej Katedrze. Od 1 grudnia 2018 r.

pełni też funkcję Dyrektora Ośrodka Szkoleniowego i Seminaryjnego w Instytucie Metropolitalnym.

II. Ocena osiągnięcia naukowego uzyskanego po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiącego znaczny wkład Habilitanta w rozwój określonej dyscypliny naukowej

Za najważniejsze osiągnięcie naukowe dr Mariusz Szyrski wskazał monografię „*Energetyka lokalna. Studium administracyjnoprawne*”, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2019, s.322 łącznie z bibliografią, ISBN 978-83-8090-557-3. Recenzentami wydawniczymi monografii byli: dr hab. Waldemar Hoff, prof.ALK i dr hab. Jerzy Korczak, prof. UW.

Ocenę monografii i jej znaczenie dla rozwoju nauki w dyscyplinie prawo należy przede wszystkim rozpocząć od wybranego tematu badawczego. Habilitant zajął się zakreślonym do poziomu lokalnego „wycinkiem” bezpieczeństwa energetycznego, dokonując analizy postanowień unijnych i krajowych w tym zakresie. Uznał, że powodem, dla którego należy wypełniać postulaty wynikające z lokalnego bezpieczeństwa energetycznego jest nie tylko konieczność realizacji podstawowych potrzeb jednostki związanych z dostępem i korzystaniem z energii, ale także gwarancja stabilności polskiego systemu zarządzania kryzysowego w okolicznościach kryzysu elektroenergetycznego. Zagadnienia dotyczące podjętej problematyki są niezbyt często przedmiotem analiz doktrynalnych. Monografia przedłożona przez Habilitanta jest próbą całościowego spojrzenia na zagadnienia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego. Już chociażby z tego powodu jawi się ona potrzebna.

Habilitant we wstępie do pracy wyjaśnia, że rozwój nowych technologii w energetyce powoduje pojawianie się nieznanych dotąd szans i zagrożeń tak w praktyce, jak i w nauce prawa. Dzięki nowym technologiom jest możliwe wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej nie tylko przez przedsiębiorstwa energetyczne, ale także w warunkach wspólnot lokalnych czy gospodarstw domowych. Wskazuje, że realizacja idei energetyki lokalnej w pewnym stopniu oznacza zmianę struktury znanego do tej pory rynku energii poprzez jego rozproszenie i ma korzystny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne na poziomie lokalnym. Rodzi to też nowe zadania dla administracji publicznej, zwłaszcza Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i Koordynatora ds. negocjacji przy Prezesie URE, w zakresie obowiązków równoważenia interesów poszczególnych grup podmiotów. Habilitant zwraca też uwagę, że powyższe zjawiska wymagają zmian przepiszów prawa lub stworzenia od podstaw nowych regulacji, dlatego pojawia się też konieczność poszukiwania nowych rozwiązań na gruncie teoretycznoprawnym.

W pracy naukowej bardzo ważne jest określenie we wstępie celu pracy oraz sformułowanie hipotezy badawczej, która mogłaby być poddana weryfikacji w toku rozważań i w wyniku prowadzonych analiz naukowych. Jest to przyjęty standard dla monografii naukowych. W mojej ocenie, w recenzowanej monografii zadanie to zostało zrealizowane. Habilitant jasno i precyzyjnie określił cel rozważań, zakreślając obszar pola badawczego. Jako pierwsze założył, że wypełnianie przez ustawodawcę postulatów wynikających z kategorii lokalnego bezpieczeństwa energetycznego stanowi realizację norm i zasad konstytucyjnych dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Przyjął też, że aby poszczególne instytucje prawa administracyjnego i energetycznego mogły być wdrożone w prawie krajowym należy skonstruować na gruncie normatywnym prawo do energii i zaproponować jego konstytucjonalizację. Habilitant zakłada bowiem, że prawo do energii powinno stanowić fundament funkcjonowania jednostki w społeczeństwie. Ponadto założył wykazanie, że powodem, dla którego należy wypełniać postulaty związane z lokalnym bezpieczeństwem energetycznym jest nie tylko konieczność realizacji podstawowych potrzeb jednostki związanych z dostępem i korzystaniem z energii, ale również gwarancja stabilności polskiego systemu zarządzania kryzysowego w okolicznościach kryzysu elektroenergetycznego. Tak postawione hipotezy badawcze analizował w poszczególnych rozdziałach pracy, dokonując ich naukowej weryfikacji.

Habilitant zastosował, jako podstawową, metodę dogmatyczno- prawną, dzięki której dokonał systematyki norm prawnych i ich wykładni. Analizie zostały poddane unijne i krajowe akty normatywne, dorobek literatury i orzecznictwo. Ponadto, uzupełniając zastosował metodę teoretyczno-prawną, dokonując analizy poglądów doktryny w opisie najważniejszych dla prezentowanych zagadnień instytucji. Skorzystał też z metody komparatystyczno-prawnej, przez co przeprowadził analizę przepisów różnych gałęzi prawa w odniesieniu do prawa energetycznego w szerokim rozumieniu oraz dokonał komparatystyki w zakresie prawa krajowego i unijnego.

Właściwa prezentacja podejmowanych zagadnień uwarunkowana jest strukturą pracy naukowej, która w sumie ma tworzyć logiczną całość. Recenzowana praca składa się z siedmiu rozdziałów podzielonych na mniejsze, typowe jednostki redakcyjne. Rozdziały poprzedzone zostały wykazem przyjętych skrótów oraz wstępem. Treść książki kończy się zakończeniem, w którym Habilitant reasumuje zaprezentowaną w poszczególnych rozdziałach treść, zawiera podstawowe konkluzje wynikające z prowadzonych badań oraz postulaty *de lege ferenda*. W pracy zamieszczona jest też bibliografia: wykaz literatury, wykaz aktów normatywnych i orzecznictwa sądowego, będąca źródłem analiz badawczych.

Trzeba powiedzieć, że co do zasady struktura pracy odpowiada przyjętej klasycznej systematyce rozpraw naukowych; podział na poszczególne jednostki redakcyjne jest logiczny. Prezentowane rozważania, prowadzone w kolejnych rozdziałach, znajdują dodatkowo swe podsumowanie w ostatniej jednostce redakcyjnej kończącej każdy z rozdziałów.

Założenia badawcze postawione we wstępie książki ukształtowały treść poszczególnych rozdziałów.

W rozdziale pierwszym przedstawił poglądy doktryny prawa publicznego wobec zmian technologicznych, w których podkreśla się konieczność zmiany roli i funkcji administracji publicznej w wyniku postępu technologicznego oraz zwraca uwagę na konieczność nadążania za tymi zmianami prawodawstwa, które w przypadku prawa publicznego ma fundamentalne znaczenie zarówno w sferze zewnętrznej, jak i wewnętrznej administracji. Habilitant wykazuje też związek prawa publicznego z innymi naukami prawnymi, w tym prawa energetycznego. Analizując prawo energetyczne w szerokim rozumieniu dowodzi, że zawiera ono normy prawne należące do różnych dziedzin prawa, nie tylko publicznego, ale też prawa prywatnego.

Rozdział drugi skupia się na – jak określa Habilitant – idei energetyki lokalnej, której założeniem jest dążenie do osiągnięcia samodzielności energetycznej oraz zachowania lokalnego bezpieczeństwa energetycznego. Rozwijając powyższe przedstawił pojęcie energetyki lokalnej i ewolucję tej energetyki na gruncie prawa europejskiego i krajowego. W podsumowaniu stwierdził, że idea energetyki lokalnej, która zaczęła powstawać w Europie Zachodniej w ramach ruchów społecznych, przerodziła się w ostatnim okresie w jeden z najważniejszych nurtów w europejskiej energetyce mający konkretne przełożenie na sferę normatywną.

Kolejny, trzeci rozdział, zatytułowany został „Prawo do energii”. Czyni w nim rozważania w zakresie określenia treści oraz podmiotu prawa do energii oraz konieczności nowej regulacji prawnej. Te analizy pozwalają Habilitantowi na wypracowanie wniosków dla sfery energetyki lokalnej i zwrócenie uwagi na zjawisko samodzielnego wytwarzania energii niezależnie od przedsiębiorstwa energetycznego. Prezentując prawo do energii zwraca uwagę, że obejmuj ono prawo dostępu do energii i prawo do korzystania z niej. Udowadnia dlaczego prawo do energii powinno być włączone do katalogu publicznych praw podmiotowych jednostki.

Lokalne prawo do bezpieczeństwa energetycznego w kontekście prawa do bezpieczeństwa analizuje w rozdziale kolejnym. Habilitant poddaje analizie bezpieczeństwo energetyczne na gruncie normatywnym (unijnym i krajowym) i na tym tle przedstawia

koncepcję lokalnego bezpieczeństwa energetycznego będącego częścią bezpieczeństwa energetycznego, a szerzej ujmując – bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Prezentując lokalne bezpieczeństwo uwzględnia uwarunkowania, które mają na niego wpływ: geograficzne, ekonomiczne, społeczne, polityczne i kulturowe. Wykazuje, że wspieranie rozwoju energetyki lokalnej stanowi gwarancję osiągnięcia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego.

Kolejny rozdział zatytułowany został „Formy organizacyjno-prawne w energetyce lokalnej”. Przedstawia w nim zjawisko prosumpcji w sferze energetyki (produkcja i konsumowanie (wykorzystanie) wyprodukowanej energii), przedstawiając zarówno poglądy doktryny, jak i rozwiązania normatywne. Kolejna forma organizacyjno-prawna ukazana w tym rozdziale to klaster energii. Przenosząc pojęcie klastru ze sfery biznesu na grunt prezentowanych zagadnień (energetyki) wskazuje, że są to struktury, które przyczyniają się do podnoszenia konkurencyjności regionalnej. Jako kolejną formę organizacyjną w energetyce lokalnej przedstawia spółdzielnie energetyczne. Wszystkie te formy analizuje w kontekście rozwiązań prawnych UE i prawa krajowego. Konkluduje, że zjawisko tworzenia różnych form organizacyjnych w energii powinno znacząco wpłynąć w przyszłości na lokalne bezpieczeństwo energetyczne i wniosek ten uzasadnia.

Szósty rozdział poświęcony został mechanizmom wsparcia w rozwoju energetyki lokalnej. Przez mechanizmy wsparcia Habilitant rozumie całokształt działań podejmowanych w ramach obowiązującego prawa mających na celu wspieranie i promowanie rozwoju pewnych form energii. Wśród tych mechanizmów prezentuje szeroko politykę energetyczną, będącą częścią polityki administracyjnej, i pomoc publiczną. Podkreśla, że mechanizmy te mają przede wszystkim za zadanie stymulować rozwój nowych technologii pozyskiwania energii.

Ostatni rozdział dotyczy znaczenia rozwoju energetyki lokalnej dla zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz niwelowania ich ewentualnych skutków. Analizuje postanowienia konstytucyjne i rozwiązania prawne dotyczące sytuacji kryzysowych, zajmuje się określeniem kryzysu, ukazuje strukturę zarządzania kryzysowego w jednostkach samorządu terytorialnego oraz przenosi te rozważania na problematykę kryzysu elektroenergetycznego. W dalszej części rozdziału przedstawia koncepcję utworzenia centrum bezpieczeństwa energetycznego w powiecie, określając, że do zadań tego centrum należałoby utrzymywanie ciągłej gotowości energetycznej, utrzymywanie rezerwy materiałowej i działania społeczno-organizatorskie podejmowane poza okresem zagrożenia. Centrum miałoby być tworzone w ramach struktur Państwowej Straży Pożarnej jako wyodrębniona

organizacyjnie jednostka mająca, w przypadku zaistnienia kryzysu energetycznego, zapewnić podmiotom administrującym komunikację i przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi szczeblami zarządzania kryzysowego, mieszkańcom danego obszaru – dostęp do mediów (wody, prądu, Internetu) oraz do podstawowych środków higieny i środków medycznych. W przypadku kryzysu elektroenergetycznego centrum miałoby charakteryzować się samowystarczalnością energetyczną. Umiejscowienie centrum w powiecie Habilitant uzasadnia m.in. tym, że w powiecie funkcjonują wyspecjalizowane struktury związane z reagowaniem na sytuacje kryzysowe, funkcjonuje komisja bezpieczeństwa i porządku, a także wpływ ma dualny charakter tej jednostki.

Wnioski wynikające z analizy poszczególnych zagadnień prezentowanych w rozdziałach skomasowane zostały w zakończeniu i wzbogacone o wnioski *de lege lata* i postulaty *de lege ferenda*.

Przedstawione w wyniku badań naukowych treści pozwalają na wydanie w pełni pozytywnej oceny całości pracy. Habilitant prawidłowo i wnikliwie przeprowadził analizę zagadnień prawnych z uwzględnieniem poglądów doktryny i stanowiska prezentowanego w orzecznictwie sądów administracyjnych, Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i Trybunału Konstytucyjnego, a także rozwiązań unijnych. Posługuje się terminologią przyjętą w prawie administracyjnym i prawie energetycznym, prowadzony wywód jest zrozumiały, odniesienia do poglądów doktryny i orzecznictwa prawidłowo dokumentowane w przypisach. Nie boi się przedstawiać własnych propozycji rozwiązań, nawet gdy są one dyskusyjne, oraz wskazywać na niedoskonałości obowiązujących przepisów prawnych.

Ważnym aspektem pracy naukowej jest warsztat naukowy. Ta strona nie budzi zastrzeżeń. Habilitant wykorzystał w sposób uzasadniony i prawidłowy literaturę przedmiotu oraz licznie zgromadzone orzecznictwo sądowe i orzecznictwo TK. Odwołanie się w tak dużym zakresie do dorobku judykatury świadczy o tym, że Habilitant zna prezentowaną problematykę na gruncie stosowania prawa. Wykorzystuje też publikacje zagraniczne.

Strona formalna nie budzi zastrzeżeń.

W podsumowaniu wskazanego przez Habilitanta osiągnięcia naukowego, stwierdzam, że monografia stanowi w sumie rzetelną prezentację i naukową analizę administracyjnoprawną zagadnienia dotyczącego lokalnego bezpieczeństwa energetycznego i rozwiązań stanowiących podstawę do rozwoju lokalnej energetyki. Jest to książka nowatorska, w której Habilitant zwraca uwagę na wpływ nowych technologii na zakres zadań administracji publicznej m.in. w odniesieniu do energetyki lokalnej. Po sposobie prezentacji

widzieć znajomość nie tylko prezentowanej problematyki, ale również i innych zagadnień prawa administracyjnego.

Problemy badawcze zostały przez Habilitanta właściwie diagnozowane i wyjaśniane z uwzględnieniem dorobku doktryny i judykatury, a formułowane wnioski – przemyślane i logiczne. Pracę można zatem uznać bezsprzecznie za znaczący wkład Habilitanta w rozwój nauk prawnych, w szczególności szeroko rozumianego prawa energetycznego. Tym samym spełnia on wymagania zawarte w art. 16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki. Dodatkowo, praca ma istotny walor praktyczny i może służyć organom administracji publicznej w praktyce w kwestiach związanych z prawem energetycznym i odnawianymi źródłami energii.

IV. Ocena stopnia aktywności naukowej

Oceniając pozostały dorobek naukowy Habilitanta po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, uznaję, że jego aktywność naukowa jest różnorodna co do formy publikacji, jak i tematyki badawczej. Pierwszym obszarem jego zainteresowań badawczych była problematyka ustroju samorządu terytorialnego, zwłaszcza zadań i kompetencji podmiotów administrujących na wszystkich stopniach samorządu terytorialnego. W tym zakresie opublikował w latach 2008-2009 kilka artykułów w piśmie samorządu terytorialnego „Wspólnota” oraz w Zeszytach Naukowych UKSW (np. „Nowe wyzwania w sferze prawodawstwa miejscowego na przykładzie gminy”, „Nadzór nad działalnością jednostki pomocniczej”, „Pełnomocnictwa i upoważnienia udzielane przez wójta”).

W latach 2010-2011 w ramach współpracy Katedry Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego UKSW z Uniwersytetem Osnabruck – Legal Studies Institute w Niemczech opracował artykuł opublikowany w pracy zbiorowej dotyczący problematyki przetwarzania danych w świetle zasady prawa do prywatności (Osnabruck 2011). W ramach wyjazdów z programu Erasmus na ten Uniwersytet w 2012 r. i w 2014 r. zebrał materiał naukowy do podjęcia prac nad wnioskiem do Narodowego Centrum Nauki w konkursie Preludium (projekt pt. „Tworzenie i wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł na obszarze gminy jako sfera gospodarki komunalnej. Analiza prawno-administracyjna”).

Kolejna płaszczyzna badań naukowych dotyczyła roli wspólnoty samorządowej, procesów globalizacji i jakości życia mieszkańców wspólnot samorządowych. Opublikował w książkach wieloautorskich opracowania: „Jakość życia mieszkańca gminy – badanie zabezpieczeń normatywnych” (Radom 2012); „Procesy związane z globalizacją w samorządzie terytorialnym na przykładzie dużych miast” (Rzeszów 2011), w którym przedstawiał procesy związane z informatyzacją i budową sieci teleinformatycznych,

finansowaniu tego rodzaju przedsięwzięć ze środków UE oraz skuteczność w załatwianiu spraw obywateli w urzędach.

W aktywności naukowej Habilitanta wyodrębnić też trzeba obszar badań w zakresie styku prawa administracyjnego z innymi naukami, zwłaszcza prawa administracyjnego i prawa cywilnego oraz prawa administracyjnego i nauki zarządzania. W tym zakresie opracował artykuły: „Wpływ teorii organizacji i zarządzania na teorię prawa administracyjnego” (2013) oraz „W sprawie zjawiska przenikania się prawa administracyjnego i prawa cywilnego w nowoczesnym państwie prawa” (2012) – oba opublikowane w monografiach wydanych po Zjazdach Katedr Prawa Administracyjnego.

W 2015 r. opublikowana została monografia, powstała na bazie rozprawy doktorskiej, pt.: „Kierownictwo w samorządzie terytorialnym – analiza administracyjnoprawna”. Zagadnienia relacji między podmiotami administrującymi znalazły wyraz również w opracowaniu „Aksjologiczne podstawy prawa sfery wewnętrznej administracji publicznej”, opublikowanym w wieloautorskiej książce pod red. J. Zimermanna (Warszawa 2017) oraz w artykule „Obowiązki kierownika podmiotu według nowej instrukcji kancelaryjnej” (wsp. R. Mędrzycki).

W dorobku naukowym Habilitanta są też publikacje dotyczące jawności i jej ograniczeń, powstałych w wyniku realizacji projektu „Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym (Projekt badawczo-rozwojowy realizowany na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju). Wymienić tu można takie publikacje jak: Teoretyczne zasady podziału zadań i kompetencji organów właściwych w sprawach jawności i jej ograniczeń (opublikowany w monografii wieloautorskiej pod red. Cz. Martysza, Warszawa 2015); „Analiza wybranych tajemnic związanych z postępowaniami kontrolnymi”, Mon.Pr. nr 18/2014. Przedstawiając problematykę jawności i jej ograniczeń, zwrócił uwagę również na zasadę kompetencyjności, wyłączności kompetencyjnej i przejrzystości kompetencyjnej.

W 2014 r. Habilitant pozyskał ze środków NCN (konkurs Preludium) ogólnopolski grant pt.: „Tworzenie i wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł na obszarze gminy jako sfera gospodarki komunalnej. Analiza prawno-administracyjna”. W ramach realizacji grantu rozpoczął prace badawcze z zakresu prawa energetycznego, zwłaszcza prawa odnawialnych źródeł energii. Opublikował autorską monografię „Rola samorządu terytorialnego w rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)”, Warszawa 2017; artykuł naukowy „Energia ze źródeł odnawialnych (OZE) w samorządzie gminnym”, Samorząd Terytorialny 2015, nr 7-8; był redaktorem naukowym publikacji pokonferencyjnej

„Tworzenie i wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Problemy administracyjno-prawne”, Warszawa 2016. Wnioski zawarte w wymienionym wyżej artykule oparte zostały na przeprowadzonej przez Habilitanta ankiecie w ok.2400 gminach polskich. Pogłębieniem tych analiz były postulaty *de lege ferenda* i wnioski *de lege lata* zawarte w monografii. Przedstawił w niej aksjologiczne podstawy regulacji prawnej w sferze OZE, rozwój globalnej regulacji prawnej i jej wpływ na tworzenie i wykorzystanie energii w państwach UE. W dalszej części przedstawił podmioty administrujące i ich zadania w sferze OZE, przy uwzględnieniu zasady efektywności energetycznej. Zaprezentował również rolę gminy i pozostałych jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju odnawialnych źródeł energii. Dokonał też analizy normatywnych determinantów lokalizacji infrastruktury energetycznej z odnawialnych źródeł w gminie, ze zwróceniem uwagi na elektrownie wiatrowe, oraz analizy wpływu zasad związanych z ochroną środowiska i ochroną przyrody na rozwój OZE.

Badania nad prawem i polityką energetyczną stały się podstawową płaszczyzną badawczą Habilitanta. W tym zakresie opracował następujące publikacje: „Zadania samorządu terytorialnego w przestrzeni energetyki odnawialnej – potrzeba legislacyjnych zmian” (2017); „Prawo energetyczne z uwzględnieniem prawa odnawialnych źródeł energii” (2017) „Charakter prawny planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (oraz jego założeń) przygotowywanego przez organy gminy” (2018) - opublikowane w opracowaniach wieloautorskich, oraz artykuł naukowy opublikowany w „Samorządzie Terytorialnym” 2018; nr 5 pt.: „Ocena realizacji konstytucyjnej zasady pomocniczości w prawie odnawialnych źródeł energii”. Stawia w publikacjach tezę, że zadania jednostek samorządu terytorialnego nie odpowiadają wyzwaniom związanym z rozwojem technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii, w szczególności brak jest zadań wymagających zapewnienia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego.

Publikacje Habilitanta pisane są na wysokim poziomie merytorycznym. Zakładane hipotezy badawcze są wykazywane właściwie sformułowaną tezę popartą wynikami badań i analizą rozwiązań normatywnych. Zwłaszcza tematyka bezpieczeństwa energetycznego jest nie tylko „na czasie”, ale prezentowaną z dużym znawstwem i dokładnością badacza naukowego. Habilitant wzbogaca rozważania teoretyczno-prawne orzecznictwem sądowym. Publikacje są dobrze udokumentowane źródłowo i zawierają oceny i wnioski Habilitanta.

Podsumowując, na dorobek naukowy Habilitanta, oprócz wymienionej monografii stanowiącej osiągnięcie naukowe (art.16 ust.2 ustawy), składa się - jak wynika z przedłożonego wykazu – łącznie 41 pozycji. Z tej liczby, 27 to publikacje po

doktoracie. Habilitant opublikował w tym okresie: 2 monografie (jedna napisana na bazie rozprawy doktorskiej), 11 artykułów naukowych (opublikowane w „Białostockich Studiach Prawniczych”, „Studiach nad Rodziną”, „Zeszytach Prawniczych”, „Samorządzie Terytorialnym”, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”); 10 opracowań w monografiach wieloautorских (2 we współautorstwie), 1 głosę do wyroku NSA, opublikowaną w „Orzecznictwie w Sprawach Samorządowych” i 1 Komentarz do art.226-246 ustawy o finansach publicznych. W wymienionym zbiorze znajduje się też opracowanie będące zbiorem referatów pokonferencyjnych, której habilitant jest redaktorem naukowym oraz Komentarz do określonych artykułów ustawy o odnawialnych źródłach energii, będący na dzień składania wniosku w druku. Nie ma w tym okresie publikacji w języku obcym.

V. Ocena spełnienia pozostałych kryteriów, w tym działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej – w okresie po uzyskaniu stopnia doktora

Kryteria te przedstawione zostaną w oparciu o przepisy rozporządzenia MNiSW:

- 1) był kierownikiem 5 projektów badawczych: 1 projekt z Narodowego Centrum Nauki (Preludium) i 4 - w ramach umów na UKSW;
- 2) brał udział jako wykonawca w jednym projekcie badawczym realizowanym ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju;
- 3) wygłaszał referat na 10 ogólnopolskich i 1 międzynarodowej konferencjach naukowych (łącznie w całym okresie wygłaszał referaty na 18 konferencjach); konferencje organizowane były przez różne ośrodki naukowe;
- 4) uczestniczył w 2 międzynarodowych programach: 4.09.-8.09.2017 – program Norway Grants, dwustronna wymiana naukowa Norwegia-Polska, wygłosił referat podczas seminarium naukowego w Uniwersytecie w Bergen; 8.07-12.07.2014 – program Erasmus dla pracowników naukowych – Uniwersytet w Osnabruck, Niemcy;
- 5) poza konferencjami, na których wygłaszał referat (10), wziął udział w 18 konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych;
- 6) brał udział w komitetach organizacyjnych 3 konferencji organizowanych przez UKSW;
- 7) brał udział w konsorcjach i sieciach badawczych:
 - od września 2017 r. jako kierownik ogólnopolskiej sieci naukowej ds. prawa energetycznego i odnawialnych źródeł energii;

- jest też członkiem (od października 2018 r.) międzynarodowej sieci naukowo-badawczej „Engager WGI” – działalność finansowana przez Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badan Naukowo-Technicznych;

- od czerwca 2018 r. jest członkiem ogólnopolskiej sieci naukowej pt.: „Wykluczenie społeczne – solidarność społeczna”, finansowanej z funduszy UKSW;

- od czerwca 2018 r. jest członkiem Konsorcjum Naukowego powołanego do realizacji projektu pt.: „Centra bezpieczeństwa energetycznego w powiatach”;

8) brał udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism:

- w okresie 16.02.2018-4.04.2019 – redaktor tematyczny w IKAR (Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny), wyd. Uniwersytet Warszawski;

- od 20.02.2018 r. – stały recenzent w czasopiśmie Metropolitan – Przegląd Naukowy, wyd. Instytut Metropolitalny w Gdańsku;

- od 15.01.2018 r. – członek Rady Naukowej czasopisma Metropolitan – Przegląd Naukowy, wyd. Instytut Metropolitalny w Gdańsku.

9) członkostwo w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych:

- od 19.09.2018 r. jest członkiem stowarzyszenia „Młodzi Liderzy w Energetyce”;

- od 2010 r. jest członkiem stowarzyszenia naukowego Centrum Prawno-Informatyczne;

10) osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki oraz opieka naukowa nad studentami:

- sporządził 112 recenzji prac dyplomowych;

- był promotorem 41 prac dyplomowych;

- sprawował opiekę nad 3 studentami w ramach indywidualnego toku nauczania;

- studentka znajdująca się pod jego opieką naukową w dniu 26.03.2019r. została finalistką V. Ogólnopolskiego Konkursu Prawa Energetycznego organizowanego przez ELSA Poland w Poznaniu;

- w latach 2009-2018 sprawował opiekę naukową na Kołem Naukowym Prawa Administracyjnego na WPiA UKSW;

11) opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich:

- promotor pomocniczy w przewodzie doktorskim mgr A. Wójcik „Administracja energetyki jako administracja infrastruktury”, WPiA UKSW, przewód doktorski wszczęty 19.02.2019 r., promotor – prof. I. Lipowicz;

12) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich:

- od 1.10.2018 do 31.10.2019 odbył staż naukowy w Katedrze Geografii Społeczno-Ekonomicznej na Wydziale Oceanografii i Geografii na Uniwersytecie Gdańskim pod opieką naukową dr hab. I. Sagan, prof. UG, uczestnicząc w seminariach naukowych i międzynarodowej konferencji naukowej na Uniwersytecie Gdańskim wygłaszając referat;

13) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców:

- w 2013 r. na zamówienie Instytutu Badań nad Demokracją sp. z o.o. przedstawił trzy opracowania (brak dokładnych danych czy było to po uzyskaniu stopnia doktora); pozostałe opinie (3) przygotowane były przed doktoratem;

14) udział w zespołach eksperckich i konkursowych:

- członek komisji programowej na kierunku administracja na WPiA UKSW;

- członek zespołu oceniającego prace konkursowe w ramach ogólnopolskiego konkursu prawa energetycznego organizowanego przez ELSA;

15) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych:

- recenzent w czasopiśmie IKAR (Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny) – (1);

- recenzent w czasopiśmie Metropolitan – Przegląd Naukowy (1);

- recenzent w czasopiśmie Młody Jurysta (9);

- recenzent w czasopiśmie „Ekonomia Społeczna” (1);

- recenzent w czasopiśmie Przegląd Prawniczy Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Poland (2).

16) inne osiągnięcia oraz formy doskonalenia zawodowego:

- członek komisji ds. finansowania badań naukowych na WPiA UKSW od 2017 r.;

- pełnomocnik Dziekana ds. aktywizacji naukowej doktorantów na WPiA UKSW – od 2017 r.;

- członek Rady Wydziału na WPiA UKSW;

- w latach 2016-2017 zorganizował na WPiA UKSW serię szkoleń dla pracowników naukowo-badawczych oraz doktorantów z zakresu pozyskiwania pieniędzy na badania naukowe (NCN, NCBR, Fundusze Norweskie);

- w marcu 2017 r. współorganizował warsztaty „Do&Don't” dotyczące grantów naukowych – przy udziale przedstawicieli NCN i WPiA UKSW;

- w 2016 r. przeprowadził szkolenia z zakresu nowych metod prowadzenia zajęć w szkolnictwie wyższym, Uniwersytet Medyczny w Lublinie;

- 11.12.2017 – uzyskał certyfikat Zarządzania Projektami ILM5-Level 5 *Leadership and Management* wydany przez *The City and Guilds of London Institute* – Zarządzanie w organizacji;

- 3.12.2016 r. wziął udział w międzynarodowych warsztatach Horizon 2020 – Aplikowanie o środki z funduszy unijnych w Państwowej Akademii Nauk w Wiedniu.

VI. Konkluzje

W konkluzji oceny osiągnięć naukowych i dydaktycznych Pana dr Mariusza Szyrskiego, w tym przygotowanej przez niego monografii stanowiącej tzw. rozprawę habilitacyjną stwierdzam, że:

- 1) osiągnięcie naukowe wskazane przez Habilitanta we wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego **stanowi znaczny wkład w rozwój nauk prawnych** w rozumieniu art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;
- 2) Habilitant **spełnia wymóg wykazania się istotną aktywnością naukową** w rozumieniu art. 16 ust.1 *in fine* ww. ustawy z 14 marca 2003r.

Łącznie uznaję, że **dr Mariusz Szyrski spełnia przesłanki do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, określone w art. 16 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.**

Prof. dr hab. Elżbieta Ura